

מסביב יחום הסער ויסער הייחום

משה איתם

ayala.eitam@gmail.com

נשאה אדישה, כשמסביבה כולן קופצות על כולן- וכולן בורחות מכולן. הצלע הנוספת, של ה"משולש" היה הפלג הקרחוני, שמימיו הקפואים כפככו בעליצות. מה לכם המים השמחה הזאת, כי עלזתם? בעוד שעה קצרה יתמוג הפלג עם פלגים אחרים, וכולם ירדו, בצלילי דנדון, מן הדן אל הירדן, לכן יקרא נהר הירדן. הטמפרטורה הנמוכה של המים, מי הפלג, הייתה לתועלת. כאשר מכונת הקירור שבה חיים והתפגרה, סחבנו את כדי החלב, "כברת דרך" מהרפת אל הפלג. השקענו את הכדים עד צוואר במים הקפואים. וראה זה טוב: החלב לא התקלקל, ולא הייתה שום התנגדות לקליטתו במחלבה, בבית הלל.

דן, אחד משבטי ישראל, שעשן האוטובוסים הבריח אותנו, ישב בתל דן על עיינות הירדן, שנקרא גם תל אל קאדי. הצלע השלישית של ה"משולש" הייתה גדר המשק, שהוקם בתקופה הפרה-היסטורית, בערך לפני עשור.

העגלות חגגו יחום חברתן, בהרבעות דמה תכופות, אפילו לאכול שכחו. היו אלה עגלות, פרי הילולים של הכלאת הולשטיין פריזי עם בקר מקומי או סורי אדום, שהיו בעלי גוף קטן שאינו יכול לייצר הרבה חלב. ואכן, העגלות צמחו לתלפיות והיוו מקור שמחה למגדלים. כלת החגיגה, החלה ללכת בעקבותי, לאמור "כי באשר תלך, אלך!". מאד גאה הייתי על הקשר ההדוק, בין הרועה ועדרו. הלכתי כה וכה והעגלה - בעקבותיי. עצרתי לפני הקונצרטניה. זאת הייתה הזדמנות חייה של העגלה העוקבת. היא הניפה את פלג גופה הקדמי, הכבד והכשר, והפילה אותי על התיל הדוקרני, ודי לחכימא ברמיזא. הואיל ובשוכבי על מצע התיל, לא שמשתי יותר אובייקט לשאיפותיה השובבניות, זנחה אותי לנפשי וחזרה לעדר.

שעה ארוכה נלחמתי להשתחרר מדוקרני התיל. למרות שהבהמה סדרה אותי, לא שמרתי טינה, לא לה ולא לקונצרטניה. נשארתי רפתן עוד חמישים שנה.

אחרי ככלות הכול זו לא מילתא

■ זוטרתא.

המקום: קיבוץ דן. דן מהווה עם דפנה ושאר-ישוב את "מצודות אוסישקין", בגליל העליון, על שם מנחם אוסישקין.

הזמן: חורף 1949-50

שמש נהדרת של שלהי חורף, חממה, חי וצומח בנדיבות פזרנית. אני עם עגלות מרעותיי, היינו בדרך אל "המשולש", חלקת מרעה, שהייתה מתוחמת על ידי מחסומים, שלושה במספר, שונים זה מזה: הקונצרטניה, הפלג הקרחוני וגדר המשק.

"משולש" לא היה שם רשמי, באטלסים ובמפות כלל לא הוזכר. אדמת "המשולש" השיבה למקוש ולשמש כגמולם והניבה את יבולה, "מאה שערים". עשב דשא צפוף ועשיר, שהתרונן בצמיחה אדירה. לרועה לא הייתה עבודה רבה. העגלות כבר ידעו את הדרך. שער הקונצרטניה - קטע נייד של סליל תיל דוקרני, שהווה את אחת מצלעות "המשולש", היה פתוח. כנראה, שהשמש האביבה גם לעגלות. הן חוללו את "ריקוד ההרבעה", כשהן קופצות בחדוות מיוחמות, האחת על רעותה, מעשה הרבעה מובהק. הכוריאוגרפית הייתה העגלה שלא ברחו, כשקפצו עליה, אלא, נשאה עומדת ב"יחום עמידה". האוויר היה רווי פרמונים. אף לא עגלה אחת

מחלבה במושב בשנות ה-40 - קלטה את כל החלב בכדים של הרפתנים